

Elintarvikealan perustutkinto 180 osp,
Elintarviketuotannossa toimiminen 35 osp

Henkilökohtainen hygienia

VILJO-ohjausosaamista
viljaklusterin
toimialoille-hanke
1.11.2022 - 31.5.2024

LADEC
LAHTI REGION DEVELOPMENT

Pukeutuminen

Työasun täytyy olla...

- elintarviketyöhön sopiva.
- käytössä vain työaikana.
- ehjä, siisti ja puhdas.
- mielellään valkoinen, että on helppo nähdä, onko se puhdas.

Takki ja housut

Takin pitää olla:

- lyhythihainen.
- siinä ei saa olla rintataskuja.
- sen pitää peittää alla olevat vaatteet kokonaan, myös hihat.

Jos käytössä ei ole takkia, vaan t-paita, paidan pitää olla “perusmallinen”, ei saa olla kuvia eikä koristeita.

Housujen pitää olla:

- pitkälahkeiset.
- niiden pitää olla elintarvikekäyttöön sopivaa materiaalia.

Työjalkineet

Työjalkineiden pitää olla:

- työturvallisuusmääräysten mukaiset.
- umpinaisella turvakärjellä.
- liukumattomat ja riittävän paksulla pohjalla.
- umpinaisella kantaosalla.
- puhtaat ja ehjät.

Esiliina ja päähine

Esiliinana käytetään:

- “puoliessu” yleisimmin käytössä.
- jotta asu ei likaannu niin helposti.
- narut solmitaan mieluiten taakse (työturvallisuus).

Päähineenä käytetään:

- myssy, lakki, suikka tai muu vastaava
- mieluiten valkoinen
- täytyy peittää hiukset kokonaan, myös etuhiukset
- täytyy olla päässä ennen leipomoon/konditoriaan tuloa

Suojakäsineet

Ohuet nitrilikäsineet:

- käytetään, jos käsissä on haava/laastari, ihottumaa tai infektiota.
- käytetään, kun pakataan valmiita tuotteita.
- käytetään jos valmistettavaa tuotetta ei kuumenneta. (esim. monet konditoriatuotteet)

Siivoamiseen tarkoitettut kumihanskat:

- käytetään suojaamaan käsien ihoa
- kädet täytyy pestä kumihanskojen käytön jälkeen
- hanskojen täytyy antaa kuivua käytön jälkeen
- ei saa käyttää elintarvikkeiden käsittelyyn!

Käyttöohje:

Pese ja kuivaa kädet ennen käsineiden pukemista.

Pese käsineitä riittävän usein. (samoin kuin peset paljaita käsiä)

Vaihda käsineet riittävän usein.

Hygieniasta huolehtiminen

Huolehdi perushygieniasta joka päivä:

- Koko kehon puhtaudesta huolehtiminen
- Deodorantin käyttö
- Älä käytä voimakkaita tuoksuja

Ranne- ja kaulakorujen, kellojen, sormusten ja näkyvien lävistyskorujen käyttö on kielletty työpäivän aikana!

- Vältä hiusten, ihon, sun, korvien ja nenän koskettelua työpäivän aikana
- Vältä yskimistä, aivastelua ja nenän niistämistä elintarvikkeiden lähellä

keho = vartalo

lävistyskoru = esimerkiksi korva-, nenä-, huuli-, kulma- tai kielikoru

välttää = yrittää olla ilman

Käsihygienia

Tärkein hygienian osa-alue

- tosi tärkeä, kun käsitellään elintarvikkeita, joita ei kuumenneta, esimerkiksi konditoriatuotteet
- mikrobit viihtyvät parhaiten sormien välissä ja kynsien alla
- ihon täytyy olla terve, ei tulehtuneita haavoja tai ihottumaa
- ei saa käyttää koruja, rakennekynsiä tai kynsilakkaa
- lyhyet kynnet ja ehjät kynsivallit

viihtyä = tykätä olla, tuntea olonsa mukavaksi

Kädet täytyy pestä aina

- kun aloittaa työt
- tarvittaessa työn aikana ja työvaiheiden välissä
- kun tulee leipomo-konditoriaan, esimerkiksi varastolla käynnin jälkeen
- ennen erityisruokavaliotuotteiden valmistusta
- allergisoivien raaka-aineiden käsittelyn jälkeen
- jätteiden ja jätastioiden käsittelyn jälkeen
- astiahuollon tai muun puhtaanapitotyön jälkeen
- wc-käynnin jälkeen
- yskimisen, aivastamisen ja nenän niistämisen jälkeen
- hiusten tai kasvojen ihon koskettelun jälkeen
- tupakoinnin jälkeen (SAVUTON KAMPUS!)
- tietokoneen näppäimistöön tai kännykkään koskemisen jälkeen (kännykän käyttö työtunneilla vain luvan kanssa!)
- kun kädet ovat likaiset

Ruokaviraston ohje

[Ruokavirasto – Pese kädet näin](#)

Käsihuuhde

Käsihuuhdetta käytetään:

- käsien ja käsineiden desinfiointiin
- vain puhtaisiin käsiin (ei näkyvää likaa)
- tarvittaessa, esimerkiksi sairastelun jälkeen tai flunssa- tai vatsatautiepidemian ollessa liikkeellä
- annostellaan **kuiviin käsiin** ja annetaan kuivua ennen työn aloittamista

Terveydestä huolehtiminen

Huolehdi itsestäsi

- vältä vilustumista
- muista hyvä käsihygienia myös vapaa-ajalla
- nuku riittävästi
- syö monipuolisesti ja riittävän usein, muista aamupala!
- juo riittävästi vettä
- ulkoile

Käsien kunnosta huolehtiminen

- kosteusvoiteen käyttö
- lyhyet kynnet
- käsien huolellinen kuivaaminen pesun jälkeen
- suojakäsineiden käyttö tarvittaessa

Sairastaminen

Älä tule sairaana tunneille!

- kiinnitä erityistä huomiota käsien pesuun sairastamisen jälkeen, käytä käsihuuhdetta!
- ilmoita opettajalle, jos sairastat tai olet juuri sairastanut ripulin, äkillisen vatsataudin, kuumeisen kurkkutulehduksen tai sitä vakavamman infektiotaudin.
- ilmoita sairaspöissaolostasi Wilman kautta.

Jos et ole varma oletko työkyntoinen, keskustele opettajan kanssa.

VILJO-ohjausosaamista
viljaklusterin
toimialoille-hanke
1.11.2022 - 31.5.2024

Salmonella

Salmonella on yleisvaarallinen tartuntatauti.

- Opiskelijan täytyy ottaa yhteyttä terveydenhoitajaan, jos itse tai joku perheestä sairastaa kuumeista ripulitautia nyt tai on sairastanut viimeisen kuukauden aikana
- Ulkomaanmatkan jälkeen oireettomalta opiskelijalta ei testata salmonellaa. Jos on oireita, täytyy opiskelijan ottaa heti yhteyttä opiskeluterveydenhuoltoon.
- Tartuntatautilain (laki 56§) mukaisesti työpaikan täytyy huolehtia, ettei työntekijöillä ole salmonelloosia -> työhöntulotarkastukset

Voimassa oleva negatiivinen salmonellatodistus täytyy olla joillakin työssäoppimispaikoilla.

thl.fi/salmonella

thl.fi/toimenpideohje

oireeton = henkilöllä ei ole merkkejä sairaudesta

tartuntatauti = infektio tauti, joka voi siirtyä ihmiseltä toiselle

Lisätietoa

Käy lukemassa lisämateriaalia:

[Ruokavirasto – henkilökohtainen hygienia](#)

[Lupa kokata – Ruokatieto](#)

Huolehtimalla itsestäsi, huolehdi samalla myös muista.

salpaus

Ole hyvä.

selkokielen versio: Marjukka Simpanen-Fourneau ja Minna Wright, Koulutuskeskus Salpaus, 2024

päivitetty versio: Katariina Ilonen, Koulutuskeskus Salpaus, 2021

(alkuperäinen versio: Outi Suopanki, Koulutuskeskus Salpaus)

VILJO-ohjausosaamista
viljajklusterin
toimialoille-hanke
1.11.2022 - 31.5.2024

